

HAMMERFEST KOMMUNE KONTROLLUTVALGET

Møte nr. 3/2015
19. november 2015

Arkivkode
4/1 02
Journalnr.
2015/12042-9

INNSTILLING

Sak 25/2015

RAPPORT - SELSKAPSKONTROLL MUSEENE FOR KYSTKULTUR OG GJENREISNING I FINNMARK IKS

Saksbehandler: Kate M Larsen

Bakgrunn: Hammerfest kommunes *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.
Kontrollutvalg sak 39/2012. Kommunestyre vedtak i sak 4/13.

Vedlegg: Rapport- Selskapskontroll *Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS*

Bakgrunn og formål

Bakgrunnen for dette prosjektet er *Plan for selskapskontroll 2013-2016*, vedtatt av kommunestyret i Hammerfest, under sak 4/13, etter vedtak fra kontrollutvalget i Hammerfest. I henhold til den vedtatte planen skal det foretas selskapskontroll i blant annet Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS. Kontrollutvalgssekretariatet er i samme vedtak gitt ansvaret for gjennomføring av kontrollen.

Kontrollutvalget i Hammerfest vedtok oppstart av prosjektet og satt nærmere rammer for kontrollen ved fastsettelse av problemstillinger i sak 18/14. I tråd med kontrollutvalgets vedtak og tilsvarende vedtak fra kontrollutvalget i Måsøy og Nordkapp kommune er selskapskontrollen samkjørt for alle eierkommunene i Vest-Finnmark. Det er utarbeidet en felles rapport for alle eierkommunene i Vest-Finnmark, men saksfremlegget er særskilt rettet mot hvert enkelt kontrollutvalg.

Selskapskontrollen er i tråd med de respektive eierkommuners plan for selskapskontroll avgrenset til å omfatte obligatorisk eierskapskontroll, jfr. Kontrollutvalgsforskriften § 14, første ledd. Hovedformålet med slik eierskapskontroll er å vurdere eiernes oppfølging av eierskapet i selskapet, etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften foreskriver.

Problemstillinger

Kontrollutvalget i Hammerfest fastsatte i sak 18/2014 følgende problemstillinger:

- Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
 - Er rutinene tilfredsstillende, og blir de fulgt?
- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Sekretariatet er i tillegg gitt fullmakt til å reise andre problemstillinger dersom det under selve gjennomføringen av kontrollen vurderes som nødvendig.

Gjennomføring av kontrollen

Kontrollen med tilhørende rapport er utført etter mal utarbeidet og anbefalt av Norsk Kommunerevisorforbund (NKRF).

Opplysninger er innhentet på følgende måte:

- Skriftlig egenerklæring fra eierrepresentantene på eget spørreskjema.
- Skriftlig egenerklæring fra selskapets styre på eget spørreskjema.
- Fellesintervju med direktør og styreleder ut fra tematisk oppsatt intervjuguide.
- Utfyllende skriftlig tilleggsinformasjon fra direktør.
- Åpne kilder, herunder Foretaksregisteret, www.purehelp.no og www.proff.no.
- Rapportutkast sendt for fakta verifisering til direktør og styreleder i fellesskap og til eierrepresentantene.
- Høringsuttalelse fra direktør og styreleder i fellesskap, kommunens eierrepresentanter, og fra rådmannen.

For mer detaljerte faktaopplysninger, vurderinger, konklusjoner m.v. vises det til selve rapporten med vedlegg.

Vurderinger

Ut fra de forutsetninger og begrensninger som ligger i en eierskapskontroll mener sekretariatet at rapporten gir så utfyllende svar som mulig på de gitte problemstillinger.

Sekretariatet vurderer som en sammenfatning av konklusjonene i rapporten at selskapet i hovedsak drives i tråd med eiernes formål, gjeldende selskapsavtale og selskapslov, med noen få unntak dette gjelder bl.a noe manglende forankring i de overordnede rammene overfor representantskapet og at økonomiplan og budsjett ikke er behandlet i representantskapet.

Eierskapsmelding er et overordnet styringsverktøy for utøvelse av kommunens eierskap i selskap. Hammerfest kommune har imidlertid ikke fullført vedtatt prosess om revidering av eierskapsmelding fra 2008. Kommunestyret i Hammerfest har vedtatt at eierskapsmeldingen skal revideres i hver valgperiode.

Kommunen har ikke fulgt anbefalingene i eierskapsmeldingen vedrørende *oppfølging gjennom året – kommunikasjon og samarbeid*. Det anbefales i eierskapsmeldingen at det gjennomføres et årlig møte mellom selskap og kommune for å drøfte selskapets situasjon og

fremtids utsikter. Det er også noe lav deltagelse på representantskapsmøter fra enkelte eierkommuner, fra Hammerfest kommune er det kun leder som har møtt, øvrige representanter har ikke deltatt på representantskapsmøtene i 2013-2014.

Kontrollør kan ikke se at det er foretatt en evaluering av eierinteressene i Museene for Kystkultur og Gjenreisning i Finnmark IKS, herunder evaluering av selskapsavtale. Det er ikke funnet dokumentasjon på at det er kommunikasjon med- og fullmakter til kommunens representanter i forhold til saker som skal behandles i eierorganet og rapportering til kommunestyret om fattede vedtak i dette m.m.

Rapporten avdekker noen forhold internt i selskapet som ikke er på plass, men som det jobbes aktivt med for å få rettet opp. Spesifikt gjelder dette utarbeidelse av strategiplan og oppdatering av offentlige register som Brønnøysundregistret, manglende behandling av økonomiplaner og budsjett i representantskapet.

Rapporten løfter frem en problemstilling i selskapsavtalen § 4 Formål og ansvar som fremstår meget uklart i forhold til ansvarsområde-/eierskapsforhold-/organisasjonskart. Selskapsavtalen § 4 Formål og ansvar: «museenes samlinger og eiendommer eies av det enkelte museum/kommune og **representantskapet** fører kontroll med museenes samlinger og påser at de blir registrert og oppbevart etter museal standard.»

For det første skilles det ikke klart mellom eierkommune og det lokale museet med tanke på hvem som skal stå som eier av de lokale samlinger og eiendommer for øvrig.

For det andre er det ikke i denne paragrafen eller andre steder i selskapsavtalen fastsatt noen bestemmelser om organisatorisk myndighet til de lokale museumsavdelingene sett i forhold til selskapet. Men i paragraf 4 sies det likevel at *det enkelte museum/kommune* skal eie det respektive museums samlinger og eiendommer.

Bruks-/disposisjonsrett med driftsansvar for eiendommene er heller ikke avklart i selskapsavtalen.

Ut over de forhold som er nevnt ovenfor er det ingen åpenbare indikasjoner på at eierinteressene ikke utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

Det er naturlig at ovennevnte forhold følges opp av eierne i kraft av sitt eierskap, og vies oppmerksomhet ved oppfølging av selskapskontrollen, eventuelt ved en egen forvaltningskontroll.

Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiernes formål og i utgangspunktet ikke en kontroll av innholdet i selskapets drift. Det ligger derfor utenfor rammene for eierskapskontroll å foreta en dypere materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon, eksempelvis å vurdere om de enkelte anskaffelser/avtaler oppfyller kravene i aktuell lovgivning og lignende vurderinger.

Rapportens anbefalinger

Med utgangspunkt i de funn som er gjort ved selskapskontrollen anbefales det i rapporten at eierne tar stilling til om de vil etterleve eller eventuelt begrunne hvorfor de ikke følger KS

Eierforums anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, herunder:

- Eierskapsmelding (Hammerfest kommune har eierskapsmelding men den er ikke revidert).
- Eierstrategier for kommunens oppfølging av selskapet.
- Samhandling mellom kommunestyret og kommunens eierrepresentanter.
- Gjennomføre, som en del av folkevalgtopplæringen obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.
- Evaluering av selskapsavtalen, også med tanke på om det er samsvar mellom avtalen og ordninger som praktiseres i selskapet og mellom selskap og eiere.
- Øvrige forhold som fremkommer i anbefalingene fra KS Eierforum.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar rapporten «*Selskapskontroll ved Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS*» til etterretning og slutter seg til anbefalingene i denne. Kontrollutvalget ber sekretariatet orientere utvalget om status etter kommunestyrets behandling av rapporten.

Rapporten legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapporten *Selskapskontroll ved Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS* til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens Kap. 7:
 - Eierskapsmelding (Hammerfest kommune har eierskapsmelding men den er ikke revidert).
 - Eierstrategier for kommunens oppfølging av selskapet.
 - Samhandling mellom kommunestyret og kommunens eierrepresentanter.
 - Gjennomføre, som en del av folkevalgtopplæringen obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.
 - Evaluering av selskapsavtalen, også med tanke på om det er samsvar mellom avtalen og ordninger som praktiseres i selskapet og mellom selskap og eiere.
 - Øvrige forhold som fremkommer i anbefalingene fra KS Eierforum.